

บทบรรณาธิการ

การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วรวมถึงภัยพิบัติธรรมชาติการแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่ และการเปลี่ยนผ่านของเทคโนโลยี ส่งผลต่อการบริหารปกครองของรัฐบาลทั้งในระดับชาติและท้องถิ่น ตลอดจนกดดันให้มีการประเมินและปรับตัวเพื่อรับมือกับเหตุการณ์ที่ไม่คาดฝันและไม่คาดคิด การบริหารปกครองเพื่อการฟื้นตัวอย่างรวดเร็ว (Governance for Resilience) เป็นหนึ่งในประเด็นที่มีการกล่าวถึงในบริบทรัฐศาสตร์ และรัฐประศาสนศาสตร์ร่วมสมัยในฐานะส่วนเสริมและทางเลือกแทนการบริหารปกครองแบบเดิมวารสารการเมืองการปกครอง ปีที่ 12 ฉบับที่ 3 จึงหยิบยกประเด็นนี้เป็นฉันทลักษณ์ และฉายภาพสะท้อนการตอบสนองต่อความท้าทายใหม่ผ่านสืบเสาะบทความวิจัย สองบทความวิชาการ และหนึ่งบทวิจารณ์หนังสือ

เริ่มต้นบทความวิจัยแรกของฉบับด้วยเรื่อง 1 ทศวรรษการสร้างความปลอดภัยทางการเมืองไทย เขียนโดย ชลัท ประเทืองรัตนาศะท้อนมายาคติเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยทางการเมืองในปัจจุบันที่แฝงไปด้วยคลื่นใต้น้ำที่อาจนำไปสู่ความรุนแรง อันเป็นผลจากการชุกปัญหาได้พรมและขาดการสร้างการยอมรับในการปกครองร่วมกัน รวมถึงขาดความต่อเนื่องในการดำเนินการสร้างความปลอดภัยและการบริหารปกครองที่เพียงพอ ด้วยเหตุนี้รัฐจึงควรเป็นแกนนำในการปฏิรูปโครงสร้างและสร้างสันติวัฒนธรรม ข้อเสนอแนะจากบทความวิจัยเรื่องหนึ่ง เกริ่นนำมายังบทความวิจัยที่สองของ ศักดิ์ชาย สุนทรธนาภิรมย์ เรื่อง แนวทางการพัฒนาระบบและศักยภาพการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของหน่วยงานซึ่งดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562 ซึ่งศึกษาและเสนอแนะแนวทางการพัฒนาระบบและศักยภาพการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของหน่วยงานของรัฐ ผลการวิจัยชี้ว่า ระบบและศักยภาพของผู้ไกล่เกลี่ยมีข้อจำกัด อันเนื่องมาจากผู้ไกล่เกลี่ยขาดความรู้ทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จึงจำเป็นต้องมีการเพิ่มหลักสูตรการเป็นผู้ไกล่เกลี่ยเฉพาะทางในพื้นที่ต่าง ๆ ให้ครอบคลุมมากขึ้น

การเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศส่งผลให้รัฐจำเป็นต้องมีมาตรการรองรับที่จำเป็นและเท่าทันสถานการณ์ ในบทความวิจัยเรื่อง ความเป็นไปได้ของการประยุกต์ใช้ระบบปัญญาประดิษฐ์สำหรับพนักงานสอบสวนเพื่อวิเคราะห์ระบบพิจารณาชั้นต้นภายใต้กระบวนการยุติธรรมในประเทศไทย ของ วรณิภา คุณสีลา และ ศิลปคมณ์ เอี่ยมวงศ์ ระบุงบกระบวนการพัฒนาการประยุกต์ใช้ระบบปัญญาประดิษฐ์สำหรับพนักงานสอบสวนต้องมีการนำกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มเข้ามาดำเนินการร่วมกัน เพื่อให้ระบบฐานข้อมูลกลางของสำนักงานตำรวจแห่งชาติมีประสิทธิภาพและเป็นระบบ

ถัดจากสามบทความวิจัยข้างต้นซึ่งแสดงนัยการการบริหารปกครองเพื่อการฟื้นตัวอย่างรวดเร็วของรัฐบาลในระดับชาติ บทความวิจัยในลำดับถัดไปเป็นการศึกษาการบริหารปกครองที่มีรัฐบาลท้องถิ่นหรือชุมชนเป็นตัวแสดงหลัก อภิชาติ ใจอารีย์ ในบทความวิจัย เรื่อง การจัดการตนเองด้วยกระบวนการจัดการความรู้ของวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดสุพรรณบุรี

เสนอแนวทางการจัดการความรู้ ที่เน้นการปรับปรุงความรู้ให้ทันสมัย และพัฒนาความรู้ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของผู้ประกอบการเกษตรอินทรีย์ ด้วยการสร้างเวทีแลกเปลี่ยนความรู้ อาทิ ตลาดนัดความรู้

นอกเหนือจากการเปลี่ยนแปลงในภาคการเกษตรที่ต้องการการปรับตัวอย่างยืดหยุ่น อันเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพการณ์ทางธรรมชาติที่เกิดจากมนุษย์และไม่ใช่มนุษย์ การแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่เป็นอีกหนึ่งในประเด็นที่มีการกล่าวถึงอย่างมากภายใต้ฉันทนาการบริหารปกครองเพื่อการฟื้นตัวอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา-19 บทความวิจัยเรื่อง การพัฒนาศักยภาพการเตรียมพร้อมของหน่วยงานภาครัฐ: กรณีศึกษาการระบอบของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID- 19) ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดนครราชสีมา ของ วรัชยา เชื้อจันทิก และ ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ไปสู่การปฏิบัติ: กรณีศึกษาจังหวัดสระแก้ว เขียนโดย วัชรชัยนันท์ เหล่าทัศน์ และคณะ บทความวิจัยทั้งสองได้ข้อสรุปร่วมกันในประเด็นความสำคัญของการเตรียมความพร้อมของระบบฐานข้อมูลและการจัดทำแผนดำเนินงานการประสานงาน และการพัฒนาศักยภาพการเตรียมพร้อมของหน่วยงานภาครัฐสำหรับการบริหารภาวะวิกฤต ในทางตรงกันข้าม นภัสภรณ์ เชิงสะอาด สิทธิพรร์ สุนทร และเสาวลักษณ์ นิกรพิทยา ในบทความวิจัยเรื่อง **ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการถ่ายโอนโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด** แม้จะเห็นด้วยกับการที่ภาครัฐต้องเป็นแกนกลางในการขับเคลื่อนนโยบายสาธารณสุข หากแต่การส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจและดำเนินการร่วมยังคงเป็นปัจจัยเด่นที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารปกครอง โดยเฉพาะในระดับท้องถิ่น

บทความวิจัยเรื่อง **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของชุมชนริมฝั่งโขง อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม** ของ จารุกัญญา อุดานนท์ มุฑดา แก่นสุวรรณ และอนิรุจ อินทร์เกศา และบทความวิจัยเรื่อง **ปัจจัยทางจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับท้องถิ่นของสตรีในเขตเทศบาลตำบลควนกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช** ของ สุภะรัฐ ยอดระบำ เป็นความพยายามในการแสวงหาคำตอบเกี่ยวกับปัจจัยนำสู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองในกิจการสาธารณะของประชาชนในพื้นที่ ทั้งนี้คงปฏิเสธไม่ได้ถึงความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมทางการเมืองและเจตคติและการรับรู้ของปัจเจก ซึ่งในบทความวิจัยเรื่อง **ความรู้และการรับรู้เกี่ยวกับสิทธิเด็กของบุคลากรคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม** ของ อมรรัตน์ อริยะชัยประดิษฐ์ นิมหนู สอดแทรกประเด็นรูปแบบการรับรู้เกี่ยวกับกฎหมายอันนำมาสู่การเชื่อมโยงกับการแสดงออกทางการเมือง

การบริหารปกครองเพื่อการฟื้นตัวอย่างรวดเร็ว นอกเหนือจากการทำความเข้าใจบริบทปัจจุบัน การกระจ่างแจ้งเกี่ยวกับเหตุการณ์ในอดีตมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน ดังเห็นได้จากบทความวิจัยเรื่อง การอ้างสิทธิ์เหนือหมู่เกาะซีซา (แพราเซล) และหมู่เกาะหนานซา (สแปรตลี) ในประวัติศาสตร์นิพนธ์จีนช่วงปลายราชวงศ์ชิง (ค.ศ. 1840 - 1912): ยุคเริ่มต้นกรณีพิพาทในทะเลจีนใต้ ของ Dong Zhiwan ดารารัตน์ เมตตาริกานนท์ และ ธนนันท์ บุนวรรณา ซึ่งแนะนำให้นำเสนอเอกสารทางประวัติศาสตร์ทั้งในภาษาท้องถิ่น และภาษาอังกฤษมาประกอบการวิเคราะห์ร่วมกัน เพื่อมุมมองที่กว้างขวางครอบคลุม

กรณีพิพาทในทะเลจีนใต้ ของ Dong Zhiwan ดารารัตน์ เมตตาริกานนท์ และธนันท์ บุนวรรณา ชี้แนะให้นำเอกสารทางประวัติศาสตร์ทั้งในภาษาท้องถิ่น และภาษาอังกฤษ มาประกอบการวิเคราะห์ร่วมกัน เพื่อมุมมองที่กว้างขวางครอบคลุม

ในส่วนของบทความวิชาการสองบทความ ประกอบด้วย บทความวิชาการเรื่อง การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น: ศึกษาวิเคราะห์ผ่านแนวคิดการร่วมผลิต ของ มัลลิกา แหะหวั้ง และบทความวิชาการเรื่อง วาทกรรมว่าด้วยโสเภณีในสังคมไทย ในยุคสมัยแห่งการพัฒนา (พ.ศ.2501-2539) ของ ธวัชพล ทองอินทราช ผลการศึกษาของบทความทั้งคู่ แสดงจุดอ่อนการพัฒนาในประเทศไทยที่ติดกับดักการให้รัฐเป็นศูนย์กลางและขาดการส่งเสริม การมีส่วนร่วมของพลเมือง

วารสารการเมืองการปกครองฉบับนี้ ปิดท้ายด้วยบทปริทัศน์หนังสือเรื่อง รัฐประศาสนศาสตร์: แนวคิดเพื่อจัดการปกครองสาธารณะในศตวรรษที่ 21 ซึ่งผู้ปริทัศน์ ประสงค์ชัย เศรษฐสุริวิชัย ได้สรุปประเด็นสำคัญของทั้ง 11 บทในหนังสือไว้อย่างครบถ้วน รวมถึงตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับการเชื่อมโยงทฤษฎีรัฐประศาสนศาสตร์กับกรณีศึกษาในบริบทของประเทศไทยไว้อย่างน่าสนใจ

กองบรรณาธิการหวังเป็นอย่างยิ่งว่า วารสารการเมืองการปกครองฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ ต่อนักวิชาการ นิสิตนักศึกษา เจ้าหน้าที่ภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนประชาชนทั่วไป

กองบรรณาธิการวารสารการเมืองการปกครอง